

Hofors Kommun

SOCIALNÄMNDEN

Diarienummer: SN 2021-35

Riktlinjer för serveringstillstånd

Innehåll

BAKGRUND.....	1
Alkohollagen en skyddslag	1
EU:s rättsregler.....	2
Nationell strategi.....	2
KOMMUNENS ANSVAR ENLIGT ALKOHOLLAGEN	2
SYFTET MED RIKTLINJERNA	2
MÅL	2
SERVERINGSTILLSTÅND	3
När krävs serveringstillstånd?	3
PERMANENTA TILLSTÅND TILL ALLMÄNHETEN	3
Vid allmän prövning ska bedömas:	3
Lämplighetsprövning.....	3
Kunskapsprov enligt FHIFS 2010:7	4
"Happy hour"	5
LOKALENS BESKAFFENHET	5
Serveringslokal	5
Kök och matutbud.....	6
BEFARADE OLÄGENHETER I FRÅGA OM ORDNING OCH NYKTERHET ELLER SÄRSKILD RISK FÖR MÄNNISKORS HÄLSA	6
Serveringstider	7
Restaurangens inriktning	8
Restaurangens lokalisering.....	8
Idrottsanläggningar	8
Ungdomsmiljöer.....	8
Uteserveringar	8
TILFÄLLIGA TILLSTÅND TILL ALLMÄNHETEN	9
TILLSTÅND TILL SLUTNA SÄLLSKAP	9
UTREDNING OCH HANDLÄGGNING	10
Avgifter	10
TILLSYN ENLIGT ALKOHOLLAGEN	11
Förebyggande tillsyn	11
INRE TILLSYN.....	11
YTTRE TILLSYN.....	11
ADMINISTRATIVA ÅTGÄRDER OCH EVENTUELLA SANKTIONER.....	12
Varning bör åtföljas av en utökad uppföljning på serveringsstället.	13

BAKGRUND

Grunden för alkoholpolitiken har fastsällts av Sveriges Riksdag. Målet är att minska den totala alkoholkonsumtionen och begränsa alkoholens skadeverkningar. Ett viktigt mål för alkoholpolitiken är att verka för att hela befolkningen har återhållsamma alkoholvanor för att befästa en alkoholkultur under ansvar.

Alkoholen utgör en del av kulturmönstret i de allra flesta samhällen, också i det svenska. Det är likväl viktigt att verka för en kultur med lägre alkoholkonsumtion och minskat berusningsdrickande. För att nå målet: återhållsamma alkoholvanor är det särskilt viktigt med attitydförändringar och opinionsbildning.

Alkohollagen (AL) utgör en av de bärande principerna i alkoholpolitiken och reglerar bestämmelserna om när, hur och var servering av alkoholdrycker får ske.

Alkohollagen är en skyddslag, vilket innebär att de sociala aspekterna skall lyftas fram. Lagen poängterar att skyddsaspekten går före näringspolitiska bedömningar. I de fall alkoholpolitiska hänsyn ställs mot företagsekonomiska, skall alkoholpolitiska hänsyn ha företräde. Alkoholpolitiska olägenheter med anledning av alkoholservering måste motverkas. Allmänna grundsatsen för serveringspolitiken har sedan länge varit att ordning och nykterhet skall råda vid serveringen. Samtidigt som hänsyn också bör tas till samhällsintresset att det finns restauranger så att människor kan samlas, äta dricka och umgås både till vardags och till fest.

Alkohollagen en skyddslag

Alkohollagen är en social skyddslagstiftning. Det är ingen självklar rättighet att få serveringstillstånd, utan ska ses som en förmån från samhället. Varje ansökan prövas individuellt mot bakgrund av en alkoholpolitisk helhetssyn grundad på alkohollagens bestämmelser och kommunens riktlinjer.

Försäljning av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat ska skötas på ett sådant sätt att skador i möjligaste mån förhindras. Den som tar befattning med försäljning av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande produkter ska se till att ordning och nykterhet råder på försäljningsstället (3 kap 5 § AL)

- Vid servering av alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat ska ansvarig personal se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning eller onykterhet undviks (8 kap.20§ AL)

Alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat får inte säljas eller annars lämnas ut till den som inte har fyllt 20 år. Beträffande folköl gäller motsvarande den som inte har fyllt 18 år. Servering av alkoholdrycker får ske till den som har fyllt 18 år (3 kap. 7 § AL)

Alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat får inte lämnas ut till den som är märkbart påverkad av alkohol eller andra berusningsmedel. Alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat får inte lämnas ut om det finns särskild anledning att anta att varan är avsedd att olovligen tillhandahållas någon. Den som lämnar ut alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat ska förvissa sig om att mottagaren har uppnått den ålder som anges i 7 § (3 kap 8 § AL)

Alkohollagen är även en tvingande lagstiftning, vilket betyder att kommunen inte får meddela alkoholtillstånd om den sökande av någon anledning inte anses lämplig.

EU:s rättsregler

Enligt EU:s rättsregler skall kriterierna vid tillståndsgivning:

- Vara objektiva och icke diskriminerade, vilket innebär att de skall vara en garanti för att tillståndssökande behandlas lika med rättssäkerhet.
- Fordra lagstöd, vilket innebär att tillståndsgivningen skall bygga på i lag angivna grunder. Prövningen skall baseras på lag, förordning eller myndighetsföreskrifter. Överklagande kan ske till domstol.
- Vara transparenta. (publicerande och kända i förväg)

Nationell strategi

I den samlade strategin för ANDTS (alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel om pengar), slås det fast att samhället skall vara fritt från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och med ett minskat tobak och spelmissbruk. Målet betonar viljeinriktningen att komma tillrätta med de samlade problem som bruk och missbruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och spel orsakar både individ och samhälle.

KOMMUNENS ANSVAR ENLIGT ALKOHOLLAGEN

Kommunen förfogar över de direkta redskapen när det gäller alkoholpolitiken i den del som avser tillståndsgivning och tillsyn enligt alkohollagens bestämmelser. I egenskap av tillståndsmyndighet skall kommunen på bästa möjliga sätt förverkliga intentionerna i såväl alkohollagen som kommunens alkoholpolitiska program. Socialnämnden är den nämnd i kommunen som svarar för tillståndsgivningen, samt att det finns riktlinjer för verksamheten.

Kommunen skall tillhandahålla information om vad som gäller enligt alkohollagen och anslutande föreskrifter samt riktlinjer för tillämpningen av föreskrifterna i kommunen (Alkohollagen 8 kap. 9 §)

Alkohollagen ger ett visst utrymme till lokal anpassning av när och var servering av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat skall tillåtas i kommunen.

Kommunen har rätt att ta ut avgift enligt självkostnadsprincipen för såväl prövning av ansökan om serveringstillstånd samt för tillsynen.

SYFTET MED RIKTLINJERNA

Riktlinjerna återger i väsentliga delar vad som gäller enligt lag och andras författningar samt vad kommunen väger in i fråga om de omständigheter som hänsynen till lokala förhållanden ger anledning till. Riktlinjerna skall också säkerställa ett riktigt agerande och god kvalitet när det gäller tillståndsgivning och tillsyn vid alkoholservering i Hofors.

MÅL

Är att skapa förutsättningar för en återhållsam alkoholkonsumtion och stimulera till god restaurangkultur samt arbeta för den nationella strategin som finns antagen, samt de kommunala målen att inga ungdomar under 18 år skall använda alkohol.

SERVERINGSTILLSTÅND

När krävs serveringstillstånd?

- Serveringstillstånd krävs vid all typ av försäljning spritdrycker, vin, starköl, andra jästa alkoholdrycker samt alkoholdrycksliknande produkter.
- Med servering menas varje form av alkoholförsäljning mot ersättning.
- Som ersättning räknas också de fall då alkoholdryck och alkoholdrycksliknande produkter ingår i annan avgift t.ex. entreavgifter.
- Serveringstillstånd kan avse servering till allmänheten eller i föreningar, företag eller annat slutet sällskap.
- Det kan gälla servering året runt, årligen under en viss tidsperiod, under enstaka tidsperiod eller vid enstaka tillfällen.
- Tillståndet kan begränsas till viss tidsperiod/prövotid om det finns särskilda skäl för det.

PERMANENTA TILLSTÅND TILL ALLMÄNHETEN

Vid allmän prövning ska bedömas:

- Sökandes lämplighet (kap.12 § Alkohollagen)
- Lokalens beskaffenhet (8 kap.15,16 §§ Alkohollagen)
- Befarade olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa (8 kap. 17 § Alkohollagen)

Lämplighetsprövning

Serveringstillstånd får endast meddelas den som visar att hon eller han med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheter i övrigt är lämplig att utöva verksamheten, samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med de krav som ställs upp i denna lag. Sökande ska genom att avlägga ett prov visa att han eller hon har de kunskaper om denna lag och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningsenligt sätt utöva verksamheten (8 kap.12 § Alkohollagen).

Servering av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat är en socialt ansvarsfull uppgift. Kraven är därför högt ställda på sökandens lämplighet. Tillstånd kan inte beviljas ens för en "prövotid" om tveksamhet råder beträffande sökandens lämplighet.

Innan tillstånd meddelas, krävs en utredning som gör sannolikt att sökanden kommer att bedriva verksamhet enligt lagens bestämmelser. Sökanden måste visa att han med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden och omständigheter i övrigt är lämplig. När prövningen avser en juridisk person riktas lämplighetskraven mot de fysiska personer som har ett betydande inflytande i rörelsen, till exempel verkställande direktör, styrelseledamöter, bolagsdelägare, platschef, finansiär eller aktieägare.

Tillståndsmyndigheten skall bl.a. pröva:

- Sökandens vandel, det vill säga ekonomisk skötsamhet och eventuell tidigare brottslig belastning.
- Ekonomiska förhållanden och omständigheter i övrigt.

Detta betyder att sökanden skall vara laglydig och ekonomiskt skötsam, det vill säga benägen att fullgöra sina skyldigheter gentemot det allmänna (staten). Sökanden får till exempel inte ha misskött skatte- och avgiftsinbetalningar, eller i övrigt ha varit vårdslös i ekonomiska sammanhang. Konkurs eller brottslig belastning kan påverka möjligheten att få tillstånd.

Det ska finnas ekonomiska förutsättningar för restaurangverksamheten. Då det gäller ett nytt företag eller en ny företagare är det viktigt att av en finansieringsplan kunna utläsa varifrån kapitalet kommer och om sökanden är ekonomiskt beroende av någon som är olämplig att bedriva serveringsrörelse. En bedömning bör också göras av i vilken mån sökanden har ekonomiska åtaganden som väsentligt begränsar hans möjligheter att bestämma över serveringsrörelsens drift, till exempel starkt begränsade leverans- eller marknadsföringsavtal

Kunskaper i alkohollagstiftningen ska finnas hos den sökande, det vill säga hos de personer med betydande inflytande som är aktiva i serveringsrörelsen. Kunskapsprovning sker genom att avlägga ett datorbaserat prov hos kommunen.

Kunskapsprov enligt FHIFS 2010:7

För att få serveringstillstånd för provsmakning av alkoholdrycker och alkoholliknande produkter ska sökande avlägga ett kunskapsprov som är framtaget av Folkhälsomyndigheten för att visa att du har kunskaper om alkohollagen. Undantagen från skyldigheten att avlägga prov är om du har ett gällande serveringstillstånd i Hofors eller i annan kommun med flera års dokumenterad erfarenhet utan anmärkning, eller om Du kan uppvisa ett godkänt kunskapsprov som du har avlagt inom den senaste femårsperioden.

Sökande har möjlighet till två omprov.

Du som söker tillstånd för slutet sällskap vid ett (1) enstaka tillfälle behöver inte avlägga prov. Vid ansökningstillfälle två (2) ska du visa dina kunskaper och du behöver alltså avlägga prov.

I mindre aktiebolag, handelsbolag eller liknande bör minst hälften av de personer som har betydande inflytande och är aktiva i rörelsen ha kunskaper i alkohol- lagstiftningen. Bör finnas hos de personer som arbetar operativt i ledande ställning.

Med omständigheter i övrigt kan också avses mognad, förmåga att leva upp till det ansvar som alkohollagen kräver av tillståndshavaren, vilja och förmåga att medverka till att god ordning råder inom den lokal eller plats där verksamheten bedrivs, samt att se till att alkoholpolitiska olägenheter inte uppstår.

Den sökande måste också ha fyllt 20 år.

I ansökningsärenden är det sökanden som har bevisbördan. Det innebär att sökanden på begäran av tillståndsmyndigheten skall lämna in de handlingar som behövs för provningen, t.ex. hyreskontrakt, köpeavtal och finansieringsplan.

Sökanden skall sedan tillstånd beviljats, till kommunen anmäla den eller de personer som har utsetts att ansvara för alkoholservingen. Den som är serveringsansvarig skall ha tillräcklig kunskap i alkohollagen för att kunna sköta uppgiften, fyllt 20 år och i övrigt vara lämplig för uppgiften och också vara medveten om sitt ansvar. När servingen av alkoholdrycker bedrivs skall tillståndshavaren eller någon av de utsedda serveringsansvariga vara närvarande på serveringsstället och utöva tillsyn över servingen.

Vid brottslighet som har anknytning till rörelsen, narkotikabrott, trafiknykter- hetsbrott, våldsbrott samt ekonomisk brottslighet eller annan grov eller upprepad brottslighet, bör minst tre år förflyta sedan sökanden senast begick brott innan serveringstillstånd kan komma i fråga. Även då ett serveringstillstånd har återkallats bör minst tre år förflyta innan nytt tillstånd kan komma ifråga.

Den som ansöker om serveringstillstånd skall också visa att serveringsstället uppfyller alkohollagens krav. För de olika typerna av serveringstillstånd finns olika krav framförallt när det gäller serveringsställets kök och matutbud.

"Happy hour"

Hofors kommun tillåter prissänkningar av mat, alkohol och alkoholdrycksliknande produkter s.k. "happy hour". Sänkning av priset på alkoholen och alkoholdrycksliknande produkter tillåts med högst 50 % av ordinarie pris, samt under högst två timmar per dag. Prissänkningar efter klockan 23:00 tillåts inte.

Vid prissänkningar på alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande produkter under viss del av dagen skall prissänkning tillämpas på hela det ordinarie matutbudet, eller ett rimligt antal maträtter, vilket också skall framgå i en eventuell annonsering i media eller dagspress om "happy hour".

Vid en prissänkning av alkohol och alkoholdrycksliknande produkter får inte starkare alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande produkter gynnas prismässigt i förhållande till svagare alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande produkter, det vill säga att priset sänks med samma procentsats oavsett alkoholstyrka.

LOKALENS BESKAFFENHET

Serveringslokal

Lokaler som används för servering till allmänheten eller för servering till slutna sällskap av den som har stadigvarande serveringstillstånd skall vara lämpliga från brandsäkerhetssynpunkt (8 kap16 § Alkohollagen).

Serveringstillstånd ska omfatta ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren. (8 kap 14 § Alkohollagen)

För att serveringstillstånd skall kunna beviljas måste lokalerna uppfylla vissa grundkrav:

- Serveringsställets lokaler skall i sin helhet vara godkända utan anmärkningar av räddningstjänsten. Sökande måste också kunna visa att han har dispositionsrätt till lokalen.
- Lokalen skall vara ändamålsenligt utformad och lätt överblickbar så att god ordning kan upprätthållas.
- Om ett serveringsställe skall byggas om och detta medför väsentlig ändring av serveringslokalerna, skall medgivande inhämtas hos Socialnämnden och hos andra berörda myndigheter.

Särskilt tillstånd kan meddelas för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Om så har skett skall varje tillståndshavare svara för ordning och nykterhet inom serveringsutrymmet, samt att för vad som i övrigt gäller denna lag iakttas under den tid han eller hon bedriver servering där.

Kök och matutbud

Stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten får medges endast om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen, samt tillhandahåller lagad mat eller på annat sätt tillredd mat. Gästerna skall kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter.

Efter klockan 23:00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter. Serveringsstället ska vara utrustat ett i förhållande till lokalens storlek lämpligt antal sittplatser för matservering. (8 kap.15 § Alkohollagen)

Svensk alkohollagstiftning anger som en grundläggande förutsättning för servering av alkoholdrycker att lokalen är registrerad som livsmedelsanläggning enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG nr 852/2004). Stället skall ha ett eget kök i anslutning till serveringslokalen. Utrustningen i köket ska hålla viss standard, t.ex. ska inte en vanlig lägenhetsspis eller mikrovågsugn anses vara tillräcklig utrustning. Lagad eller tillredd mat ska tillhandahållas. Att maten ska vara lagad eller tillredd innebär att råvaror på något sätt ska ha förädlats (tillretts) på plats.

Gästerna ska kunna erbjudas ett flertal maträtter av varierat slag. Det innebär att det ska finnas ett flertal såväl förrätter, som huvudrätter och efterrätter att välja mellan. Enbart sallader eller smörgåsar är således inte tillredd mat i lagens mening och tillgodoser inte heller kravet på ett varierat utbud av maträtter. Ställen som bara serverar enklare anrättningar kan inte få serveringstillstånd. Det innebär att gatukök, caféer och liknande enklare serveringställen inte kommer ifråga.

Efter klockan 23:00 ställs inte lika höga krav. Gästerna ska dock kunna erbjudas flera olika rätter, av enklare slag. Enbart chips och nötter är inte att anse som m maträtter.

Lokalen ska vara så utformad att det finns utrymme för ett i förhållande till lokalens storlek lämpligt antal sittplatser för matservering. Gästerna ska i normalfallen kunna beställa och bli serverade vid bordet.

Finns det en drinkbar får den ta i anspråk endast en mindre del av ställets totala yta och vara i nära anslutning till matsal.

Även en eventuell uteservering ska lagad mat kunna serveras, där ska finnas bord och sittplatser. En noggrann prövning görs för varje enskilt serveringsställe och yttrande inhämtas från Miljö- och hälsoskyddskontoret.

BEFARADE OLÄGENHETER I FRÅGA OM ORDNING OCH NYKTERHET ELLER SÄRSKILD RISK FÖR MÄNNISKORS HÄLSA

Om alkoholserving på grund av serveringsställets belägenhet, eller av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller särskild risk för människors hälsa, får serveringstillstånd vägras även om övriga krav som uppställts i lagen är uppfyllda (8 kap.17 § Alkohollagen)

Vid varje prövning av ett nytt tillstånd och vid varje väsentlig utökning av verksamheten i en befintlig restaurang ska tillståndsmyndigheten beakta risken för olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller särskild risk för människors hälsa. Vid tillståndsprövningen skall mycket stor vikt fästas vid polismyndighetens yttrande om ordningsläget i området kring serveringsstället och miljö och hälsoskyddskontorets bedömning av risken att närboende störs. Om alkoholpolitiska hänsyn vid tillståndsprövningen ställs mot företagsekonomiska eller näringspolitiska hänsyn, skall alltid de alkoholpolitiska hänsynen ha företräde.

Faktorer av särskild betydelse ifråga om olägenheter är:

- Serveringstider
- Restaurangens inriktning (t.ex. renodlad matrestaurang, nöjesverksamhet och målgrupp och så vidare).
- Närhet till idrotts- eller nöjesanläggning
- Hur ungdomar skall skyddas
- Restaurangens lokalisering, bostadsområde mm.

Ett serveringstillstånd kan vägras redan vid farhågor om att alkoholpolitiska olägenheter kan uppstå. Individ- och familjeomsorgen skall redovisa vilka olägenheter det är frågan om samt grunden för befarade olägenheter. Ett beslut om avslag på en ansökan om serveringstillstånd ska sålunda vara väl motivera utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Enbart hänvisning till kommunala riktlinjer är alltså inte tillräckligt.

Restauranger med nöjesverksamhet för i huvudsak ungdomar ska inte erhålla serveringstillstånd. När spelverksamhet är ett dominerande inslag i restaurangens verksamhet ska inte serveringstillstånd beviljas, då alkoholintag i samband med spel kan få oönskade konsekvenser. Vid tillståndsprövning ska beaktas om sökanden respekterar demokratiska principer och omfattar den grundläggande värderingen om alla människors lika värde och rätt till integritet. Stor restriktivitet ska gälla ifråga om serveringstillstånd i närheten av skolor, fritidsgårdar och sportanläggningar samt andra miljöer där många ungdomar samlas. När det gäller en restaurang i ett bostadsområde bör övervägas i vilken utsträckning närboende kommer att störas om serveringstillstånd ges.

Serveringstider

Kommunen beslutar under vilka tider spritdrycker, vin, starköl, andra jästa alkoholdrycker samt alkoholdrycksliknande produkter får serveras. Om kommunen inte beslutar annat får servering av dessa drycker inte påbörjas tidigare än klockan 11:00 och inte pågå längre än till klockan 01:00. Serveringsstället ska vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång (8 kap 19 § Alkohollagen)

I Hofors gäller serveringstider inomhus enligt lagens normaltider, klockan 11:00 till och med 01:00, om inte risk för olägenheter befaras. För senare tider ska sökande särskilt motivera sina skäl. Under förutsättning att Polismyndigheten, miljö och hälsoskyddskontoret ger sitt bifall, och kommunen inte befarar olägenheter, kan tillstånd ges till längst klockan 02:00. Vid anmärkningar mot serveringsstället kan kommunen begränsa serveringstiden eller vidta annan administrativ åtgärd. På uteserveringar gäller normalt serveringstid söndag till torsdag som avslutas senast klockan 23:00 och på fredagar, lördagar samt helgdagsafton klockan 24:00.

Arrangemang såsom festivaler, marknader, utomhuskonserter och liknande, där servering av alkohol eller alkoholdrycksliknande produkter sker under tillfälliga och provisoriska former är, ur ordningssynpunkt mer resurskrävande för polisen. Under förutsättning att polismyndigheten och miljö och hälsoskyddskontoret tillstyrker en ansökan och kommunen inte befarar olägenheter kan tillstånd ges längst till klockan 01:00 oberoende veckodag.

Varje ansökan om serveringstider prövas individuellt varför avvikelser kan förekomma bl.a. med beaktande av remissinstansernas yttrande.

Restaurangens inriktning

Alkohollagen har som princip att serveringstillstånd endast kan komma ifråga för restauranger vars huvudsyfte är att servera gästerna lagad mat. Ambitionen ifråga om matutbudet ska värderas noggrant i syfte att förhindra renodlade dryckesställen. Flera restauranger erbjuder sina gäster någon form av under- hållning. Det är i dessa fall viktigt att det av ansökan framgår vad för slag under- hållning som erbjuds och till vilken publik man vänder sig. Restauranger med nöjesverksamhet för i huvudsak ungdomar ska inte erhålla serveringstillstånd. Vid underhållning kvällstid på en restaurang, skall kommunen alltid överväga vid tillståndsgivning, att två vakter med polisbefogenheter skall tjänstgöra på restaurangen från klockan 21.00 fram tills att restaurangen stängts och utrymts. Dock längst till klockan 01.30

Restaurangens lokalisering

Den alkoholrelaterade brottsligheten med skadegörelse och misshandel, samt berusningsdrickandet ökar i vårt samhälle. En överetablering av restauranger innebär också störningar och påfrestningar för närboende, då restauranggäster kan uppträda störande på allmänna platser i restaurangens närhet. Restriktivitet ska gälla ifråga om serveringstillstånd i närheten av skolor, fritidsgård och sportanläggning samt i miljöer där ungdomar samlas.

Idrottsanläggningar

Idrott, alkohol och droger hör inte ihop. Vid tillståndsprövning i samband med idrottsliga evenemang bör särskilt beaktas att eventuell alkoholservering inte inkräktar på denna grundläggande alkoholpolitiska värdering. Många idrotts- evenemang har dessutom, förutom många unga idrottsutövare, även en ung publik. Stor återhållsamhet gäller ifråga om tillstånd i samband med idrottsevenemang.

Ungdomsmiljöer

Skyddet för ungdomar går som en röd tråd genom den svenska alkohollagstiftningen och är också på många sätt framträdande i kommunens dragpolitiska program. Det finns i samhället en bred uppslutning kring uppfattningen att sociala hänsyn till skydd för barn och ungdomar ska ges företräde när andra intressen gör sig gällande. I all tillståndsprövning ska barn- och ungdomsperspektivet vägas in, och målet i folkhälsoprogrammet, en alkohol- och narkotikafri miljö för barn och ungdomar, har stor betydelse. Tillstånd för servering av alkoholdrycker meddelas inte för utpräglade ungdomsevenemang.

Uteserveringar

Samma regler gäller för alkoholservering utomhus som inomhus. För tillstånd till uteservering krävs dispositionsrätt till marken och att uteserveringen finns i omedelbar närhet till restaurangen. Medgivande till uteserveringen på längre avstånd från ett serveringsställe s.k. sattelitservering ges inte. Dess belägenhet skall vara sådan att den kan överblickas. Orsaken är bland annat att personalen ska kunna kontrollera vilka gäster som får tillgång till alkoholdrycker samt kunna upptäcka om olägenheter uppstår. Uteserveringen ska vara tydligt avgränsad. Syftet med avgränsningen är att tydliggöra var servering av alkoholdrycker får ske.

Sittplatser för ätande gäster ska finnas och lagad mat ska tillhandahållas. Begränsning av öppentider i förhållande till restaurangens tider kan beslutas då risk föreligger att närboende utsätts för störningar.

Vid musikunderhållningskall ljudnivån på musiken hållas, på sådan nivå att närboende

inte upplever sig som störda. Vid musikunderhållning via högtalare skall musiken avslutas senast klockan 23:00.

TILLFÄLLIGA TILLSTÅND TILL ALLMÄNHETEN

Tillfälliga tillstånd till allmänheten kan bli aktuella i samband med festivaler och evenemang. Det rör sig i regel om evenemang med i huvudsak lokal anknytning typ. Bessemerfesten, showen på Hembygdsgården i Torsåker, Bluegrassfestivalen och så vidare. Ansökningar om tillfälliga tillstånd till allmänheten prövas i samma ordning som fortlöpande tillstånd. Stora krav ställs på tillståndshavarens lämplighet.

Tillredd mat ska tillhandahållas, minst ett par maträtter, men krav på kök föreligger inte.

Tillstånd medges i regel endast för starköl, vin, andra jästa alkoholdrycker samt alkoholdrycksliknande produkter. Vid tillfällen då servering sker under mer restaurangliknande former till exempel då alla gäster är sittande matgäster, kan tillstånd lämnas även för spritdrycker. För serveringstillstånd gäller i övrigt följande: Alkoholserveringen ska ingå som en del i ett evenemang, som har annat huvudsakligt syfte än alkoholserveringen. Evenemang som i huvudsak vänder sig till publik under 20 år skall inte meddelas tillstånd. Bedömning görs med utgångspunkt från marknadsföring, val av musikstil eller artist och verksamhetsbeskrivning i övrigt. Stor återhållsamhet gäller beträffande tillstånd i samband med idrottsevenemang. Sökande ska ha beviljats markupplåtelse. Miljö- och hälsoskyddskontoret krav på livsmedelshantering ska vara uppfyllda och omgivningshygieniska och sanitära förhållanden ska vara tillfredställande lösta. Serveringen ska bedrivas på en avgränsad serveringsyta med lämpligt antal sittplatser och acceptabla avgränsningar mot omgivningen.

Betryggande tillsyn över serveringen ska vara garanterad. Under förutsättning att polismyndigheten och Miljö- och hälsoskyddskontoret tillstyrker bifall och kommunen inte befarar olägenheter kan tillstånd ges längst till klockan 02:00 Oberoende av veckodag.

Vid prövning av arrangemanget och serveringstidens längd skall miljö och hälsoskyddskontoret samt polismyndighetens bedömning av risk för störning och ordning ha stor betydelse.

TILLSTÅND TILL SLUTNA SÄLLSKAP

Serveringstillstånd kan meddelas för servering till slutet sällskap. Tillstånd kan avse servering året runt eller årligen under en viss tidsperiod (stadigvarande tillstånd).

Tillstånd kan även avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle. Slutet sällskap är en begränsad krets av personer som har någon form av gemensamt intresse i företag, förening eller annan sammanslutning. Det gemensamma intresset avser något utöver den tillställning då alkohol serveras och alkoholen ska således endast vara ett komplement till den ordinarie verksamheten. Ett slutet sällskap kan vara inbjudna släktingar, vänner och kollegor vid t.ex. bröllop och födelsedagar.

För bedömning av om ett sällskap ska anses vara slutet eller inte bör särskilt beaktas:

- Hur medlemskap förvärvas
- Om det finns något innehållsmässigt samband mellan medlemmar i

sällskapet

- Omfattningen av det slutna sällskapet

Vid varje serveringstillfälle ska arrangören veta exakt vilka personer som deltar, t.ex. genom anmälan eller bokning. Grupp/sällskap får inte bildas på stället.

Serveringslokalen får inte vara öppen för insläpp av nya gäster under pågående tillställning. Förhållanden såsom att entreavgifter tas ut och att lokalen är öppen för nya gäster under tiden som tillställningen pågår medför att serveringen får anses riktad till allmänheten. Verksamhet som betraktas som offentlig enligt ordningsstadgan 2 kap. 3 § kan inte meddelas tillstånd till slutet sällskap. Någon form av tillredd mat ska tillhandahållas. Samma krav som vid tillstånd för servering till allmänheten ställs på sökandens vandel och kunskaper i alkohollagstiftningen ska finnas. Kunskapsprövning sker genom att avlägga ett datorbaserat prov hos kommunen.

Ett stadigvarande tillstånd kan vara en så kallad klubbbrättighet, det vill säga, tillstånd för ett visst sällskap som förening, företag., personalgrupp eller liknande eller en så kallad festvåningsrättighet det vill säga ett tillstånd till en restaurangrörelse som på beställning bedriver servering till olika slutna sällskap. När det gäller yrkesmässig servering krävs registrering av verksamheten hos Miljö och hälsoskyddskontoret.

Den som driver cateringverksamhet för slutet sällskap kan meddelas stadig- varande serveringstillstånd under förutsättning att, den lokal där serveringen äger rum för varje tillfälle, anmäls och godkänts av kommunen. Den som bedriver cateringverksamhet ska ha ett eget kök för tillredning av mat för att få stadig- varande serveringstillstånd.

Innebörden är att cateringföretag inte ska behöva söka tillstånd vid varje serveringstillfälle, utan kan erhålla ett mer stadigvarande tillstånd.

Tillfälliga tillstånd kan gälla enstaka tillfällen eller enstaka tidperiod. Med enstaka tidsperiod avses några dagar upp till ett par månader. Tillfälliga tillstånd till slutet sällskap meddelas högst 12 gånger per år. Vid fler tillfällen är det att betrakta som regelbundet återkommande verksamhet, sökande kan då komma att uppmanas söka stadigvarande tillstånd.

UTREDNING OCH HANDLÄGGNING

Tjänstemän utreder ansökningar och bedriver tillsyn på uppdrag av Individ- och familjeomsorgen.

Från att ansökan är komplett gäller följande handläggningstider:

- Stadigvarande tillstånd, skyndsamt högst 8 veckor.
- Ändring i befintligt tillstånd, beslut inom två månader.
- Tillfälligt tillstånd till allmänheten, beslut inom två månader.
- Tillfälligt tillstånd till slutet sällskap. 1-2 veckor.
- Vid konkursförvaltning 1 vecka
- Anmälan vid catering 1- 2 veckor

Avgifter

Kommunen har rätt att ta ut avgifter för utredning och tillsyn. Kommunfullmäktige fattar beslut om avgifternas storlek, vilket framgår av separata taxebestämmelser.

TILLSYN ENLIGT ALKOHOLLAGEN

Folkhälsomyndigheten har, med de begränsningar som anges 3 och 4 §§, tillsyn över efterlevanden av denna lag och anslutande föreskrifter.

Länsstyrelsen har tillsyn inom länet. Länsstyrelsen ska också biträda kommunerna med råd i deras verksamhet. (9 kap 1 § alkohollagen)

Kommunerna och polismyndigheten har tillsyn över lagar och bestämmelser som gäller för servering av alkoholdrycker och alkoholliknande produkter sköts. Kommunen och polismyndigheten har också tillsyn över detaljhandeln med folköl.

Kommunen ska upprätta en tillsynsplan som ska ges till Länsstyrelsen (9 kap § 2 Alkohollagen)

Kommunen och polismyndigheten svarar för den direkta tillsynen när det gäller all alkoholservering i kommunen. Övriga tillsynsmyndigheter är Länsstyrelsen och Statens Folkhälsoinstitut.

Förebyggande tillsyn

Den förebyggande tillsynen syftar till att ge berörda sökande och tillståndsinnehavare en allsidig information om alkohollagstiftningen och dess konsekvenser för aktuell verksamhet, samt kontrollera att tillståndshavare har kunskaper om gällande regler.

INRE TILLSYN

Med inre tillsyn avses kontroll av uppgifter från olika myndigheter, främst i frågor av ekonomisk art, men även rapporter angående tillsynsinnehavarens vandel och utförda restauranginspektioner från andra myndigheter. Till den inre tillsynen räknas också en fortlöpande bevakning av restaurangernas marknadsföring i annonser och dylikt.

För genomförande av den inre tillsynen inhämtas upplysningar från polis- och kronofogdemyndigheten, skatteverket, räddningstjänsten samt miljö och hälsoskyddskontoret. Ett ömsesidigt och väl utvecklat samarbete med dessa myndigheter, liksom även med länsstyrelse och domstolar är en förutsättning för att uppnå en bra restaurangtillsyn.

YTTRE TILLSYN

Den yttre tillsynen innebär att kontroll av restaurangens alkoholservering sker i enlighet med tillståndet och inte bryter mot gällande lag. Den yttre tillsynen sker alltid oanmäld och det ligger i sakens natur att den sker när verksamhet pågår.

Hofors kommun och IFO har ett nära samarbete Polismyndigheten Miljö- och hälsoskyddskontoret för att genomföra en samordnade tillsyner.

Följande moment ingår i tillsynen:

- Att serveringen av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande produkter sker med återhållsamhet, att serveringen inte sker till berusade gäster.
- Att serveringen av alkohol och alkoholdrycksliknande produkter inte sker till personer under 18 år.
- Att lagad mat tillhandahålls under hela serveringstiden
- Att ordningen är god i och utanför serveringlokalen.

- Att tillståndshavaren eller serveringsansvarig personal finns tillgänglig på serveringsstället.
- Att personalen på serveringsstället inte vidtar åtgärder i syfte att förmå någon gäst till inköp av alkoholdrycker.
- Restaurangens redovisningsrutiner.

Tillståndshavaren ska på tillståndsmyndighetens begäran lämna tillträde till serveringslokalerna, tillhandahålla handlingar som rör verksamheten, redovisa uppgifter om verksamhetens omfattning och utveckling.

I övrigt utan ersättning vara hjälplig vid tillsynen. Den yttre tillsynen kräver i regel inspektion på restaurangen kvälls- eller nattetid framförallt hos restauranger med nöjesinriktning men kan också ske dagtid. Tillsynsbesöken bör om möjligt genomföras av två personer bland annat av säkerhetsskäl, och för att kunna bestyrka uppgifter i inspektionsrapporten, vilken kan leda till ingripande av serveringstillståndet.

Tillsynsbesök skall dokumenteras i en inspektionsrapport och kommuniceras med tillståndshavaren.

Den yttre tillsynen planeras och bestäms till att lägga resurserna där behov finns.

ADMINISTRATIVA ÅTGÄRDER OCH EVENTUELLA SANKTIONER

Vad händer om man missköter sitt tillstånd?

Sanktioner enligt alkohollagen består av:

- Erinran 9 kapitlet 17 § Alkohollagen
- Varning 9 kapitlet 17 § Alkohollagen
- Återkallelse 9 kapitlet 18 § Alkohollagen

En kommun får meddela en innehavare av serveringstillstånd en **erinran**, eller i allvarigare fall och/eller vid upprepade överträdelser, en **varning** om denne inte:

1. Uppfyller de krav som gäller för tillståndets meddelande, eller
2. Följer de bestämmelser som gäller för servering enligt denna lag eller de villkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

En kommun ska **återkalla** ett serveringstillstånd om

1. Tillståndet inte längre utnyttjas
2. Det med tillståndshavarens vetskap har förekommit brottslig verksamhet på serveringsstället eller i anslutning till detta utan att tillståndshavaren har ingripit, eller
3. Tillståndshavaren har brutit mot denna lag eller vad som i övrigt gäller för tillståndet på ett sådant sätt att varning inte är en tillräckligt ingripande åtgärd, eller har tilldelats en eller flera varningar utan att de förhållanden som föranlett varningen har rättats till.

Erinran ska kunna användas vid lindrigare förseelser. Däremot är inte avsikten att varje förseelse ska medföra påföljd. Om det uppenbarligen rör sig om ett enskilt tillfälle bör påföljd också kunna underlåtas.

Varning bör komma ifråga som en påföljd vid överträdelser som är allvariga, dock inte i

sådan grad att återkallelse ter sig nödvändigt. Det kan röra sig om brister i ekonomiskt hänseende eller personlig lämplighet, servering av underårig samt upprepade förseelser av i och för sig lindrig art.

Varning bör åtföljas av en utökad uppföljning på serveringsstället.

Om en tillståndshavare tidigare har tilldelats en eller flera varningar och gör sig skyldig till en ny förseelse som inte endast är bagatellartad eller underlåter att rätta till missförhållandena som föranlett varning bör man överväga att återkalla tillståndet. Även vid en ordning där påföljderna kan trappas upp successivt är det uppenbart att det finns tillfällen då återkallelse måste ske utan föregående varning. Exempel på sådana fall är allvarlig ekonomisk misskötsamhet, att tillståndshavaren gjort sig skyldig till brott som gör honom olämplig, att det förekommit brottslig verksamhet i eller anslutning till serveringsstället med hans vetskap och utan att han har ingripit eller det visat sig att mer än tillfällig servering av underårig eller upprepade fall av ordningsstörningar har förekommit utan att tillståndsmyndigheten har fått kännedom om det.

Om den som fått serveringstillstånd har försatts i konkurs, upphör tillståndet att gälla omedelbart. Tillstånd upphör också att gälla när verksamheten säljs.

ÖVERKLAGAN

Så överklagar man:

Vid avslag eller sanktioner kan beslut överklagas till Förvaltningsrätten i Falun. Skrivelsen skall skickas till Socialnämnden Hofors kommun 813 81 HOFORS inom tre veckor från delgivning av beslutet.